

aby prodatel směl věc požadovati zpět, netřeba, jak mylně za to má dovolatelka, by předcházelo odstoupení od smlouvy po předchozím marném stanovení lhůty kupiteli k splnění dlužného plnění, totiž k zaplacení dlužné kupní ceny. Ustanovení § 918 obč. zák., jak také v judikátu rozvedeno, pokud jinak nebylo ujednáno nebo z okolností neplyne, nepřichází při výhradě vlastnictví v úvahu, neboť nejedná se o ustoupení od smlouvy, opírající se o předpis zákona, nýbrž o oprávnění vyplývající ze smlouvy. Žalovaná firma nezaplatila kupní cenu ani jak bylo umluveno, hned po obdržení faktury ze dne 18. dubna 1925, ani, jak zjišťuje odvolací soud, doposud a následkem toho jest žalobní nárok na vrácení přístrojů prodaných s výhradou vlastnictví po právu.

Čís. 7705.

Úpadcova manželka může se na důkaz toho, že odevzdala manželovi věno, dovolávat jen notářského potvrzení, vydaného v době stanovené v § 55 úp. ř.; jinaké důkazy jsou tu naprosto vyloučeny.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1928, R II 6/28.)

V úpadku Josefa A-a, jehož firma nebyla protokolována, přihlásila jeho manželka, dosud nerozvedená a nerozloučená, avšak odděleně žijící, pohledávku 29.750 Kč z toho důvodu, že přinesla Josefu A-ovi věnem 40.000 Kč, z čehož si Josef A. podržel na hotovosti 29.750 Kč. Při zkušebním roku nebyla pohledávka uznána ani správcem úpadkové podstaty, ani úpadcem ani věřitelem Dr. Jiřím K-em, poněvadž šlo o věno a nebyly splněny podmínky § 55 konk. ř. Domáhala se proto úpadcova manželka na popíratelích, by byla zjištěna pravost její pohledávky 29.750 Kč z důvodu věna, by tato pohledávka byla zajištěna složením na soudě kvoty vypadající z úpadkového jmění na žalobkyni a by správce úpadkové podstaty byl uznán povinným souhlasiti, by na průkaz rozluky manželství žalobkyně s úpadcem byla jí vydána částka složená na soudě k zajištění její pohledávky. **Pr o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalobkyně řízení, pokud se týkalo úpadce, prohlásil za zmatečné a zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, věc znovu rozhodl. V tomto směru uvedl v d ů v o d e c h: Napadený rozsudek zamítl žalobu proti správci úpadkové podstaty a popírajícímu úpadkovému věřiteli jediné z toho důvodu, že důkaz o přijetí věna manželem lze podle § 5 konk. ř. zjednatí jen písemným potvrzením ve formě notářského spisu, kterýžto důkaz žalující strana nepodala. Názor ten jest pochybeným. Ustanovení § 1226 obč. zák. nevylučuje kromě písemného neb ústního potvrzení manželova jiné důkazy. Stanoví pouze materiální průvodní moc takového potvrzení z doby před vyhlášením úpadku, pravíc, že soudce je tímto důkazem plně vázán a že tím je prokázáno, že manžel věno obdržel. Pozdějším zákonem ze dne 25. července 1871,

čís. 76 ř. zák. bylo v § 1 písm. a) stanoveno, že k platnosti potvrzení o přijetí věna se vyžaduje forma notářského spisu, což značí jen tolik, že plný důkaz o přijetí věna ve smyslu § 1226 obč. zák. tvoří jen takové potvrzení, které má formu notářského spisu. Tím však není řečeno, že jiné důkazy o přijetí věna jsou vůbec nepřipustny. Otázka, zda nastala zavedením civilního soudního řádu vzhledem k § 272 c. ř. s. změna v materiální průvodní moci soukromé listiny či zda soudce je vzhledem k čl. VII. čís. 2 uvoz. zák. k c. ř. s. na materiální průvodní moc listiny vázán, jest vedlejší a otázka ta nespadá sem, poněvadž se jedná jen o to, zda jsou i důkazy jiného druhu (zejména svědecké) přípustny, a nikoliv o to, zda je soudce potvrzením o přijetí věna ve formě notářského spisu vázán, či zda je oprávněn listinu tu volně posouditi. V dosavadní možnosti vésti důkaz i jiným způsobem nežli písemným potvrzením ve formě notářského spisu nenastala civilním soudním řádem žádná změna. Rovněž tak nic na tom nezměnil ani starý úpadkový řád (§ 49) ani nový úpadkový řád, jenž v § 55 převzal ustanovení starého úpadkového řádu až na to, že prodloužil lhůtu k vystavení potvrzení na dvě léta před vyhlášením úpadku. Ani tato dvě ustanovení nevyklučovala jiné důkazy o přijetí věna, nýbrž stanovila, že manželka se může odvolávat na ustanovení § 1226 obč. zák. jen tehdy, když se potvrzení o přijetí věna stalo v listině odpovídající zákonné formě (t. j. notářský spis) a když byla vystavena buď v době přijetí věna nebo nejpozději dva roky před vyhlášením úpadku. Úpadkový řád zotřil tedy ustanovení § 1226 obč. zák. jedině co do doby vystavení listiny, ale opětne nevykloučil přípustnost jiných důkazů. Že tomu tak, vyplývá posléze z účelu, jež sledují ustanovení § 1226 obč. zák. a § 55 konk. ř. Chtějí zameziti vybájené a snadno opatřitelné potvrzení věna manželem. Proto mu vymezují přesně dobu a formu. Má-li to býti jakousi zárukou věřitelů proti možným úskokům manželovým, není pochopitelné, proč by byly nepřipustny důkazy podané naprosto cizími nepředpojatými důkazními prostředky, zejména svědky, když stačí i potvrzení manželovo, sepsané ovšem v zákonné formě a v zákonné době. (Téhož názoru je i literatura: Tilsch: Der Einfluss der Zivilprozessgesetze auf das materielle Recht str. 282 a zejména str. 284, Stubenrauch: při § 1226 obč. zák., Krainz: Systém z roku 1924 str. 144, Ogonovski: Ehegüterrecht str. 229; rovněž i judikatura viz i celou řadu rozhodnutí nejvyššího soudu otisknutých při § 1226 obč. zák. Manzova vydání z roku 1916). Nelze proto pochybovati, že důkaz svědkem Rudolfem V-ou o přijetí věna manželem, je důkazem přípustným.

N e j v y š š í s o u d k rekursu správce úpadkové podstaty zrušil usnesení odvolacího soudu v napadené části a nařídil mu, by v rozsahu zrušení znovu rozhodl o odvolání.

D ů v o d y:

Podle § 55 úp. ř. může se úpadcova manželka dovolávat ustanovení § 1226 obč. zák. o důkazu, že bylo věno odevzdáno, jen, když listina

o přijetí věna, zřízená v zákonné formě, byla vydána v době tam blíže uvedené. Jest tedy potřebí nejen by byla zachována doba, nýbrž i, by byla listina zřízena ve formě notářského spisu (§ 1 zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák.). Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že § 55 úp. ř. klade důraz jen na dobu vystavení listiny, nanejvýš, když se uváží, že v § 49 úp. ř. z roku 1868 slovo »jen« ještě nepřicházelo a že podle stylisace § 55 nynějšího úp. ř. slůvko toto zřejmě se vztahuje jak na formu notářského spisu, tak na dobu jeho zřízení (tak též Bartsch-Pollak, vydání 1916, prvý svazek, str. 402 a vydání 1927, str. 375 při § 55 úp. ř., poznámka 5, a Lehmann, vydání 1916, str. 426, pak rozhodnutí uveřejněné ve sb. n. s. pod čís. 3746). Úpadcova manželka může se tudíž na důkaz toho, že bylo věno odevzdáno, dovolávati jen notářského potvrzení, vydaného v době, uvedené v § 55 úp. ř., jinaké důkazy jsou naprosto vyloučeny. Mínil-li odvolací soud, že nelze seznati, proč by byly nepřípustny důkazy podané »naprosto cizími nepředpojatými důkazními prostředky, zejména svědky«, postačí poznámka, že v případech, o něž jde, zpravidla nevystupují svědci cizí a nepředpojatí, nýbrž naopak nejbližší členové úpadcovy rodiny, jak tomu jest i v tomto případě, a že právě proto nelze výklad, jaký dává § 55 úp. ř. odvolací soud, v soulad uvést se smyslem a účelem zákona, chrániti věřitele před různými pletichami, vyskytujícími se nejčastěji mezi členy úpadcovy rodiny, čítajíc k nim i jeho manželku. Nemusel se tudíž prvý soud obíratí svědectvím Rudolfa V-a a bylo proto vyhověno rekursu a rozhodnuto, jak uvedeno.

Čís. 7706.

Předpisy §§ 828 a 843 obč. zák. upravují toliko vnitřní poměr mezi spoluvlastníky, neprohlašují však prodej celé nemovitosti jedním spoluvlastníkem za právně nemožný neb o sobě neplatný.

Pokud nelze vzhledem k okolnostem míti za to, že se spoluvlastník pro svou osobu nezavázal převést celou nemovitost bez ohledu na spoluvlastnické právo po případě opatřiti svolení spoluvlastníka (jeho poručníka) pod vlastní zárukou.

Nebyla-li platně uzavřena kupní smlouva ohledně celé nemovitosti ve spoluvlastnictví pro nedostatek souhlasu spoluvlastníka, nelze z ní dovoditi ani platnost smlouvy, týkající se ideální části nemovitosti spoluvlastníka, jenž s prodejem souhlasil.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1928, Rv II 94/27.)

Smlouvou z roku 1916 zavázala se žalovaná, spoluvlastnice nemovitosti, že prodá žalobcům celou nemovitost, jejíž polovice náležela tehdy manželu žalované. Manžel žalované byl napotom prohlášen za mrtva a jeho polovice nemovitosti připadla nezletilé dceři žalované. Dohodou z roku 1924 zavázala se žalovaná, že se postará o to, by poručník nezletilé spoluvlastnice s prodejem souhlasil. Vzhledem k tomu